

gické přijatelný. Stěžovatel pak vůbec nenapadá zjištění soudu, že v článku staví se na tutéž úroveň vrah i jeho oběť, ač obětí byl myslitel a vědec, kterému ani jeho odpůrci nemohli nic vytknouti, kromě několika výroků, které jim nebyly vhod, a vrahem byla osoba, která potají střílí oknem a pak uteče, aniž vzala na sebe odpovědnost za svůj čin, což rovněž zřejmě nasvědčuje závadné tendenci článku ve smyslu odsuzujícího výroku.

Čís. 5174.

Pro rozlišování, zda jde o přečin podle § 14 čís. 5 zák. na ochr. rep. či o přečin podle § 300 tr. zák., je rozhodným úmysl obžalovaného; směřoval-li k tomu, aby hanobením soudů byla hanobena i republika, jde o přečin podle § 14 čís. 5 zák. čís. 50/1923, zamýšlel-li však obžalovaný svým výrokem zlehčovati výhradně rozhodnutí soudu a popuzovati k nenávisti jen proti soudům, jde o přečin podle § 300 tr. zák.

(Rozh. ze dne 4. ledna 1935, Zm I 475/34.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl po ústním líčení zmateční stížnosti státního zastupitelství do rozsudku krajského soudu v Mladé Boleslavi ze dne 13. března 1934, jímž se nalézací soud prohlásil k projednání věci nepřislušným, zrušil napadený rozsudek a uložil nalézacímu soudu, by znova hlavní přelíčení provedl a ve věci rozhodl.

Z d ů v o d ů:

Podle skutkových zjištění rozsudku vytkl obžalovaný A. M. dne 24. srpna 1933 ve V. H. na schůzi místního školního výboru u přítomnosti 13 členů (tedy veřejně) řídicímu učiteli J. F., že nepřístojným způsobem trestá žáky ve škole, zejména, že tělesně potrestal devítiletého žáka B. D. Při tom se zmínil obžalovaný, jak dále zjistil napadený rozsudek, že případ ten byl projednáván okresním soudem v Ž. B., že F. byl osvobozen a že se tak stalo proto, poněvadž šlo o dítě z dělnické třídy; kdyby prý bylo šlo o dítě jiné, mimo dělnickou třídu, že by soud postupoval jinak. Rovněž zjišťuje krajský soud, že se tehdy obžalovaný vyslovil, že československé soudy jsou třídní a stranické, založené na nespravedlivých zákonech a že jsou nedemokratické.

Zjištěný čin označil napadený rozsudek za veřejné hanobení československých soudů ostrou a prudkou formou, překrouceným a přehnaným obsahem a shledal v něm proto i štvavý a surový způsob hanobení. Vyslovil, že z hanobení toho mohlo vzejíti i nepřátelské smýšlení vůči československým soudům, tedy že výrok ten je též způsobilý snížení jejich vážnost. V úvaze napadeného rozsudku, že pro pojem hanobení republiky se nevyžaduje, aby pachatel užíval slov »republika« a »stát«, a že lze hanobiti republiku i prostřednictvím hanobení úřadů a veřejných orgánů, je nepochybně vysloven i názor, že se — pokud jde o o b j e k t i v n í stránku činu — hanobení obžalovaného ve všech svých složkách

(způsobilost snížití vážnost, štvavost a surovost) vztahovalo i na republiku. Přes to vše neshledal nalézací soud v činu obžalovaného skutkovou podstatu přečinu rušení obecného míru podle § 14 čis. 5 zák. na ochr. rep., nýbrž přečinu pobuřování podle § 300 tr. zák. K názoru o této právní kvalifikaci skutku obžalovaného došel nalézací soud vzhledem k nabytému přesvědčení, že úmysl obžalovaného nenesl se k tomu, aby prostřednictvím hanobení soudu republiky byla nahobena i republika sama. A ježto rozhodovati o přečinu podle § 300 tr. zák. přísluší podle čl. VI. B čis. 24. zákona ze dne 23. května 1873 čis. 119 ř. z. soudu porotnímu, vyslovil se nalézací soud ve smyslu § 261 tr. ř. nepřislušným.

Ježto ve zjištěném výroku lze po objektivní stránce shledati nejen štvavé hanobení republiky, nýbrž i zlehčování úředního rozhodnutí soudu nepravdivým vylíčením skutečného příběhu, je pro řešení otázky, zda jde o přečin podle § 300 tr. zák. či o přečin podle § 14 čis. 5 zák. na ochr. rep. a zda tedy pro provedení hlavního líčení je příslušný soud porotní či sborový soud první stolice, v souzeném případě rozhodný úmysl obžalovaného. Směřoval-li úmysl obžalovaného k tomu, aby hanobením soudů byla hanobena i republika, jde o přečin podle § 14 čis. 5 zák. na ochr. rep., zamýšlel-li však obžalovaný svým výrokem zlehčovati výhradně rozhodnutí soudu a popuzovati k nenávisti jen proti soudům, pak by šlo o přečin podle § 300 tr. zák. Rozhodným pro rozlišování je proto úmysl, v němž pachatel jednal. K jakému účelu úmysl obžalovaného směřoval, je v souzeném případě rozhodnouti především podle znění jeho projevu. Obžalovaný vyslovil sice mínění, že okresní soud v Ž. B. by byl rozhodl jinak, kdyby se byl F. dopustil činu na dítěti, příslušejícím k jiné než dělnické třídě. Nad to však prohlásil, že »československé soudy jsou třídní a stranické, založené na nespravedlivých zákonech a nedemokratické«. O tomto výroku nemožno říci, že je jen kritikou rozsudku okresního soudu v Ž. B., a že směřuje jen vůči československým soudům jakožto soudům. Z použití slova »československé« možno usuzovati, že výrok obžalovaného směřoval vůči těmto soudům jakožto československým, že tedy útok namířen je zde proti nim právě proto a z té příčiny, že jde o soudy tohoto státu, tedy republiky. Jinak by slovo »československé« nemělo ve výroku pravého smyslu. Nalézací soud přehlédl dále a nezhodnotil, že obžalovaný se vyjádřil, že československé soudy jsou třídní a stranické, založené na nespravedlivých zákonech. Zákony nevydávají však soudy, nýbrž moc zákonodárnou vykonávají zákonodárné sbory (§ 6 ústavní listiny). Poukaz na to, že soudy jsou založeny na nespravedlivých zákonech, vylučuje přímo předpoklad nalézacího soudu, že by útok obžalovaného byl namířen výhradně jen proti československým soudům jako takovým, naopak je nasnadě závěr, že útok směřoval i proti Československé republice, když tu šlo o útok proti základním a tak důležitým institucím republiky, jakými jsou soudnictví a zákonodárství. Již v důsledku těchto úvah nemůže obstáti předpoklad nalézacího soudu, že obžalovaný při svém projevu jednal výhradně jen v úmyslu v § 300 tr. zák. předpokládaném, a že jde proto o čin, náležející před soud porotní. Bylo proto odůvodněné podle čis. 6 § 281 tr. ř. zmateční stížnosti státního zastupitelství vyhověti a uznati, jak se stalo.